

Згідно з результатами досліджень, проведених Соціологічною групою «Рейтинг» протягом останніх трьох років, кількість опитаних, які мають намір не підтримувати жодну з партій (голосувати «проти всіх») на виборах до Верховної Ради динамічно зростає.

Так, в середині 2009 року близько 8% виборців мали намір проголосувати «проти всіх», напередодні президентських виборів – 5%. У I турі виборів Президента «проти всіх» проголосували 2,2%, у II турі – 4,4%.

Одразу після президентських виборів кількість «проти всіх» зменшилась до 2% і вже з літа 2010 продовжує постійно зростати: у червні 2010 – 5%, у жовтні 2010 – 8%, у березні 2011 – 10%, у травні 2011 – 12% і нарешті у вересні 2011 – 13% виборців. Слід відзначити, що цифри наведені з розрахунку респондентів, які мають намір взяти участь у виборах. Серед усіх опитаних показник «проти всіх» ще вищий.

Також з жовтня минулого року кількість опитаних, які взагалі не мають намірів голосувати на виборах, зросла з 16 до 26%.

Зросла також і кількість виборців, які на вибори йти збираються, проте не визначились зі своїм вибором. Проте, якщо протягом 2009-2010 років їх кількість стабільно випереджала кількість «проти всіх», то у 2011 році вперше кількість «проти всіх» стабільно випереджає «невизначених».

Результати аналізу свідчать, що найбільше лави «проти всіх» та громадян, які не мають намірів голосувати на виборах або «не визначились», поповнили колишні прихильники Партії регіонів та Сильної України.

На підтвердження цьому свідчить структура «протестного» електорату, понад половина якого припадає на Південно-Східний регіон, а саме на Схід і Донбас.

У свою чергу Захід на чверть формує категорію «невизначених». Також на чверть формує цю категорію Донбас.

Чоловіки більш схильні голосувати «проти всіх» або ігнорувати вибори, жінки – переважно «не визначились». «Проти всіх» найбільше у містах, «невизначених» - в селах. Значну частину групи «проти всіх» та тих, хто не має намірів йти на вибори, становить молодь. Непрацюючі громадяни більше схильні голосувати «проти всіх» або ігнорувати вибори, працюючі – більше «не визначились». Категорія «невизначених» має вищий рівень освіти та доходів, ніж «проти всіх».

Лише кожен п'ятий (21%) з тих, хто має намір прийти на вибори і проголосувати «проти всіх» розглядає можливість на наступних виборах все таки змінити позицію і проголосувати за конкретну партію. Понад половина таку можливість навіть не

розглядають, а 27% - ще не вирішили.

Якщо згідно з новим законом про вибори у них не буде можливості голосувати «проти всіх», 35% з них – мають намір ігнорувати вибори. 42% - ще не вирішили, а решта – можуть проголосувати за конкретні партії, зокрема найбільше за Фронт змін (5,4%), Партію регіонів (4,8%), КПУ (3%), УДАР (2,8%) та Громадянську позицію (1,8%).

Варто зауважити, що жоден з провідних політиків не може розраховувати більше, ніж на 15% довіри від категорії «проти всіх». Найбільші шанси завоювати хоч частину їх симпатій мають В.Кличко (14% «проти всіх» довіряють політику), А.Яценюк (13%) та А.Гриценко (11%). Найменше довіряють «проти всіх» В.Ющенку (1%), О.Тягнибоку (3%) та Ю.Тимошенко (5%).

Категорія «невизначені» менш категорична у ставленні до політиків. Третина з них довіряють В.Кличку, майже кожен п'ятий – А.Яценюку, В.Януковичу та А.Гриценку, кожен шостий – Ю.Тимошенко.

Люди, які голосують на виборах «проти всіх» діють таким чином, тому що не вірять політикам (52%) та не довіряють будь-якій політичній владі як такій (45%).

Третина голосують «проти всіх», тому що розчарувались у своїх попередніх симпатіях, висловлюють таким чином протест (31%), не мають за кого голосувати (29%) або не хочуть, що б їх голос вкрали (23%).

Разом з тим кожен п'ятий вважає, що їх голос нічого не вирішує, 8% – не знають за кого голосувати, 6% – не розбираються в політиці, 4% – голосують «проти всіх», бо так роблять інші.

На думку 69% опитаних голосування «проти всіх» – це свідомий вибір (принципова позиція), лише 20% вважають, що це небажання брати відповідальність за вибір. 11% – не визначились з цього приводу.

Варто зауважити, що думку про свідомий вибір найбільше поділяють на Півночі (76%) і Донбасі (74%).

Крім власне переважної більшості самих «проти всіх» (88%), думку також розділяють громадяни, які на вибори не підуть (72%) та прихильники КПУ (72%).

Водночас думка про небажання брати відповідальність за вибір найбільш поширена серед прихильників Свободи (32%), Партії регіонів (27%) та Батьківщини (26%).

Разом з тим 65% опитаних вважають, що позиція «не йти на вибори» – це також свідомий вибір (принципова позиція) і лише 23% небажання брати відповідальність за вибір. 12% – не визначились з цього приводу.

Знову ж таки найбільше позицію про свідомий вибір поділяє категорія «проти всіх» (81%) та громадяни, які не мають намірів йти на вибори (70%).

Думку про небажання брати відповідальність за вибір найбільше поділяють

прихильники Батьківщини (28%), Свободи (32%) та Партії регіонів (32%).

Таким чином позиції «не йти на вибори» і «проти всіх» досить схожі.

Проте люди, які не мають намірів йти на вибори, роблять це, передусім, через те, що немає за кого голосувати. А от категорія «проти всіх» - не довіряють політичній владі як такій. В цьому і полягає основна різниця між цими двома категоріями. А це вже чіткий і досить небезпечний сигнал не тільки владі, а і опозиції. Та і суспільству загалом.